

pustno vybíratí na talíře, do otevřených nádob, do pokladniček papírových a pod. Každá pokladnička musí býti opatřena plombou, číslem a zřetelným označením účelu sbírky. Korporace, jež sbírku pořádá, je povinna vésti seznam pokladniček, v němž musí býti uvedeny osoby, jimž ty které pokladničky byly svěřeny. Tyto osoby musí býti opatřeny legitimacemi na jméno znějícími s razítkem korporace pořádající sbírku.

Pouliční sbírky smějí býti povoleny a prováděny jen tehdy, dá-li k nim napřed souhlas i příslušná obec. Zdráhala-li by se obec žádané svolení udělití, ale okresní (státní policejní) úřad by považoval žádost o povolení sbírky na ulicích za odůvodněnou, buď vyžádán pokyn ministerstva vnitra.

Je nepřípustno, aby osoby pověřené výkonem sbírky dostávaly za tuto činnost jakoukoli odměnu z výtěžku sbírky, ať předem stanovenou nebo v procentech výtěžku. Zjistí-li se, že zákazu toho nebylo dbáno, má býti výkon povolené sbírky ihned zastaven a též korporaci se na příště nepovolí konati v. s.

Příslušný úřad státní je oprávněn kdykoli vhodným způsobem se přesvědčiti, zda sbírka se koná přesně podle daných pokynů.

V povolovacím dekretu bude stanovena i lhůta po ukončení sbírky, do níž jest korporace sbírku pořádající povinna předložiti povolujícímu úřadu přesné vyúčtování, vykázati hrubý příjem i čistý výtěžek a prokázati, jakým způsobem bylo naloženo s čistým výtěžkem, jakož i připojití sběrací archy a jiné doklady v originálu, jež po nahlédnutí se vrátí. Nevyhoví-li korporace tomuto pokynu, neobdrží na příště povolení k veřejným sbírkám. Doklady o výsledku sbírky minulé musí býti připojeny též k žádosti o povolení sbírky nové.

Na Slovensku a v Podkarpatské Rusi připouští min. nař. č. 35100/1897 (bod 2.), že v případě živelných pohrom nebo hladomoru, které by postihly jednotlivé kraje nebo obce, mohou býti sbírky na podporu postiženého obyvatelstva zahájeny i bez předběžného povolení, ale takovéto sbírky mají býti do 15 dnů oznámeny místně příslušnému úřadu.

Literatura.

Možno uvésti jedině Layerův článek „Sammlungen für wohltätige Zwecke“ v Mischler-Ulbr-

chově Österreichisches Staatswörterbuch, IV, str. 167—170 (2. vyd.). Některé výnosy jsou otištěny v Normaliensammlung für den politischen Verwaltungsdienst.

Josef Hoffmann.

Scelování pozemků

viz Agrární operace.

Sčítání lidu.

I. Pojem. II. Historie. III. Význam s. l. IV. Doba, předmět a věcný rozsah s. l. V. Národnost při s. l. VI. Provádění s. l. VII. Příslušnost úřadů při s. l. VIII. Orgány s. l. a jich pravomoc. IX. Zpravodajská povinnost. X. Ochrana úplnosti a správnosti s. l. XI. Publikace. Literatura.

I. Pojem. S. l. je periodické úřední zjišťování počtu obyvatelstva na daném území. Při tom se zjišťují význačné fyzické i duchovní znaky, aby z vzájemných kombinací těchto znaků se získal obraz teritoriálního, věkového, hospodářského i místního rozvrstvení obyvatelstva.

II. Historie. Pravidelné soupisy všeho obyvatelstva nařízeny v býv. Rakousku reskripty r. 1753 a 1754. Provedeny r. 1754 a 1761 a pak každoročně až do r. 1827, v letech 1830—1851 po tříletích.

V Uhrách byl r. 1784 nařízen soupis obyvatelstva a revidován r. 1786 a 1787, pak následují mezerovitá šetření. Na základě zákona r. 1802 provedený soupis se netýkal šlechty a kleru. Do r. 1850 pak není vůbec již dat. Za absolutismu bylo nařízeno s. l. v celé monarchii (mimo vojenskou hranici) cís. nař. č. 67/1857 ř. z. a provedeno 31. X. 1857. Po rak.-uherském vyrovnání bylo s. l. znovu upraveno, a to pro Rakousko zák. č. 67/1869 ř. z. a pro Uhersko zák. čl. III/1869 a bylo konáno v 10letých obdobích (prvé v Rakousku r. 1869, v Uhersku r. 1870, pak r. 1880, 1890, 1900, 1910).

V naší republice bylo s. l. upraveno nejprve zák. č. 256/1920 Sb. a zavádělo sčítání 5leté, nyní pak zák. č. 47/1927, který se vrátil k období 10letému.

Prvé s. l. v Čsl. republice se konalo 15. II. 1921 (zák. č. 256/1920 Sb. a nař. č. 592/1920 Sb.). Druhé s. l. se konalo 1. XII. 1930 podle zák. č. 47/1927 Sb., vládn. nař. č. 86/1930 Sb.

III. Význam s. l. Výsledky s. l. jsou směrodatny pro praxi veřejné správy zvláště v oboru vojenském (znalost počtu mužů v branném věku), školském (počet dětí ve věku školou povinném), politic-

kém (počet obyvatel ve věku, rozhodném pro akt. volební právo). Veřejná správa vůbec, zvláště však i finanční a soudní musí stále při přizpůsobování své organizace potřebám obyvatelstva přihlížeti k jeho počtu, rozvrstvení a vývoji, jak je zřejmý ze s. l. Význam vědeckého využití výsledků s. l. vzrůstá, čím více je nutno zasahovati do hospodářství. Zkoumá se vývoj populace ve vztahu k hospodářství (četnost produktivních vrstev, rozvrstvení podle povolání, zvláště při studiu rozvrhu národního důchodu, úživnosti, spotřebních možností, rozboru trhů atd.).

Výsledky s. l. jsou základem vědeckého řízení hospodářské i sociální politiky. Příkladem tohoto vědeckého využití censu u nás je statistický základ sociálního pojištění.

Výsledky sčítání lidu jako základ práv a povinností. Je řada zákonů, jež opírají svá ustanovení o výsledky s. l. Tak na př. výsledky s. l. jsou rozhodny pro užívání menšinových jazyků (§ 2 jazykového zákona č. 122/1920 Sb., viz heslo „Jazykové právo“ tohoto slovníku). „Statistický lexikon obcí“, vydávaný na základě s. l. Státním úřadem statistickým, jest podle § 3 zák. č. 266/1920 Sb. zároveň úředním seznamem míst, jehož české vydání jest autentickým pramenem (matrikou) úředních názvů míst.

Jazyková kvalifikace okresu podle § 2 úst. zák. č. 122/1920 Sb. řídí se podle výsledků s. l., jímž se zjišťuje národnost a je dána podle zákona samého, jakmile jsou úředně publikovány výsledky posledního s. l., jehož důsledky každý orgán republiky (soud, úřad) při svém úřadování jest povinen si vyvoditi, aniž je třeba, aby byl na to upozorňován teprve vládním nařízením nebo nadřízeným úřadem (nález n. s. s. Boh. adm. č. 4297).

Velikost jazykové menšiny, při s. l. zjištěná, je rozhodující pro zřízení menšinové knihovny (§ 2 zák. č. 430/1919 Sb.).

Podle výsledku posledního s. l. zařadí se obce do skupin míst, rozhodných pro vyměření činovného státních zaměstnanců (§ 12 zák. č. 103/1926 Sb.).

Počtem obyvatelstva se určuje povinnost obce ustanoviti pro konceptní službu právnícky kvalifikovaného úředníka (§ 3 zák. č. 443/1919 Sb., § 24 zák. č. 77/1927 Sb.).

Podomní obchod je zakázán v lázeňských místech a v obcích alespoň o 10.000 obyvatelích (§ 12 zák. č. 87/1926 Sb.). Při udělování koncesí hostinských,

výčepnických (§§ 16 a 17 ž. ř.) rozhoduje podle směrnic ministerstva obchodu počet obyvatelstva podle posledního s. l. (na 500 obyvatelů jedna koncese hostinská, jedna kavárenská a vinárenská na 5000 obyvatelů, pro výčep likérů jedna na 1000 obyvatelů a pod.).

Kolkové poplatky z podání, týkajícího se výdělečných oprávnění, řídí se podle počtu obyvatel v obci (saz. pol. 49/43-b-1 popl. zák.).

Pro zařazení míst do všeobecné povinnosti daně činžovní je rozhodující poměr pronajatých a nepronajatých budov podle stavu s počátku roku, ve kterém se děje s. l. (§ 146 zák. č. 76/1927 Sb.).

Obec do 5000 obyvatel tvoří jediný obvod volební (§ 7 zák. č. 663/1919 Sb.). Též při obecních volbách (§ 13 zák. č. 75/1919 Sb.).

Velikost zdravotních obcí (nejméně 6000 obyvatel) se řídí počtem obyvatelů (§ 1 zák. č. 24/1923 Sb.).

Počet příslušníků k vyznání podle s. l. je rozhodující při paušalisaci dávek za úřední výkony duchovní (kongrua) (§ 3 zák. č. 122/1926 Sb.). Počet členů obecního zastupitelstva a tím i obecních komisí se určuje podle počtu obyvatelů (§ 9 zák. č. 75/1919 Sb.).

IV. Doba, předmět a věcný rozsah s. l.

U nás se při s. l. r. 1930 sčítalo obyvatelstvo v rozhodném okamžiku (půlnoc ze dne 1. na 2. XII. 1930). Zimní doba volena, že v našich klimatických a hospodářských poměrech je obyvatelstvo nejusedlejší. Při s. l. r. 1930 se zjišťovali v bytu přítomní, při čemž se rozeznávalo, zda v obci mají trvalé bydliště či jsou-li přítomní pouze dočasně, a kde tyto osoby bydlí trvale.

Při s. l. r. 1930 se zapisovali ve zvláštním oddíle i obyvatelé bytu dočasně nepřítomní. Jsou to ti, kteří z pohnutek přechodného rázu jsou na kratší čas vzdáleni z obce, v níž pravidelně přebývají, nebo kteří jsou z této obce vzdáleni na sezonní práci s úmyslem zase se tam vrátiti, nebo kteří jezdí za zaměstnáním do vzdálenějšího místa a tam i přespávají, ale vrací se do obce svého bydliště v kratších nebo delších přestávkách jako do svého domova.

Podle § 2 nař. č. 86/1930 Sb. sledují se tyto otázky:

1. Poměr k přednostovi domácnosti (statistika rodiny jako příbuzenského svazku, domácnosti jako hospodářského společenství a bytové strany).

2. Pohlaví.
3. Datum narození.
4. Rodinné poměry. U provdaných žen datum sňatku resp. ukončení manželství a počet dětí z posledního manželství.
5. Rodiště.
6. Doba přistěhování a dřívější bydliště.
7. Státní, domovská příslušnost.
8. Národnost (bližší viz odst. V.).
9. Náboženské vyznání; rozhodující je právní skutečnost příslušnosti k církvi, nikoli subjektivní přesvědčení nebo vyznání.
10. Znalost čtení a psaní.
11. Povolání. Zjišťuje se hlavní a vedlejší povolání jednak podle způsobu práce, kterou sčítaný vykonává, t. j. subjektivní povolání (strojník na velkostatku neudá zemědělství, nýbrž strojnictví), jednak podle oboru, v němž je zaměstnán, t. zv. povolání objektivní. R. 1930 se zjišťovala též úplná nezaměstnanost.

Postavení v povolání. Zjišťuje se, zdali je sčítaný výdělečně činný jako podnikatel, nájemce, úředník, "dělník atd.", či zda žije ze svých úspor, jmění nebo podpor, zda pomáhá v hospodářství neb živnosti, je domácím služebníkem, nebo nemá žádného povolání.

12. Trvalá nebo dočasná přítomnost v obci. Pojem „trvalé bydliště“ je shodný s řádným bydlištěm, podle něhož se sestavují voličské seznamy.

13. Tělesné vady (zda je sčítaná osoba slepá na obě oči, hluchá, němá, hluchoněmá, či zda nemá některou končetinu).

Soupis bytů. Při s. l. r. 1930 se konal soupis bytů v obcích, jež buď samy o sobě nebo spolu se sousedními obcemi, s nimiž tvoří souvislý celek, čítají více než 10.000 obyvatelů. Obce, v nichž se tento soupis koná, určí ministerstvo vnitra a vyhlásí zemský úřad v Zemském věstníku. Soupis bytů se provedl bytovými listy.

V. Národnost při s. l. Právní stav s. l. r. 1930 u srovnání se stavem s. l. r. 1921 a příslušné judikatury.

Národnost se zapisuje zpravidla podle mateřského jazyka. Jinou národnost, než pro kterou svědčí mateřský jazyk, lze zapsati jen tehdy, jestliže sčítaná osoba nemluví mateřským jazykem ani ve své rodině ani v domácnosti a úplně ovládá řeč oné národnosti. Židé mohou však vždy přiznati národnost židovskou. Zapsati smí se jen jedna národnost. Přizná-li někdo

národnosti dvě nebo žádnou, zapíše se národnost podle mateřského jazyka.

Prováděcí nařízení k prvnímu s. l. (č. 592/1920 Sb.) neobsahovalo této směrnice. Nynější právo vychází ze stanoviska, zaujatého již při prvním s. l. judikaturou (viz zvláštní nález n. s. s. Boh. adm. č. 4173 a Boh. 1397, 2668, 3052), která znak mateřského jazyka považuje za objektivní znak národnosti. Při tom nález Boh. adm. č. 2732 vychází ze stanoviska, že je strana povinna přiznati se k té národnosti, ke které náleží podle objektivních znaků, pro posouzení národnosti důležitých. Původ není za všech okolností důkazem národní příslušnosti. Znak mateřského jazyka se uznává sice za hlavní zevní znak, nikoli však za výlučný a v každém případě platný, poněvadž zkušenost ukazuje, že se národnost jednotlivců časem následkem různých vlivů mění. Viz též zvláště zajímavý nález n. s. s. Boh. adm. č. 1952, v němž se přihlíží k jiným objektivním znakům, na př. znak dorozumivacího jazyka, kmenová příslušnost a obcovací řeč manželů a jiných příslušníků rodiny, způsob výchovy dětí, příslušnost k spolkům, politické přesvědčení, místo dlouholetého trvalého pobytu a pod.

Nález n. s. s. Boh. adm. č. 2764 dokonce připouští, že příslušníci určité národnosti může býti i osoba, jež jazyk oné národnosti úplně neovládá.

Pro druhé s. l. odklizeny podobné pochybnosti jasným zněním shora zmíněného ustanovení § 21 nař. č. 86/1930 Sb., jež připouští údaj jiné národnosti, než pro kterou svědčí mateřský jazyk, jen když sčítaná osoba nemluví mateřským jazykem ani ve své rodině ani v domácnosti a úplně ovládá řeč národnosti, k níž se přiznává. Národní vědomí jako znak subjektivní rozhoduje u lidí z národnostně smíšených rodin, ovládajících dva mateřské jazyky, u lidí asimilovaných (volí mezi původní a přijatou národností). Židé volí mezi národností židovskou jako národnostní skupinou, jež svůj jazyk ztratila, a mezi národností, určenou mateřským jazykem původním nebo nově osvojeným. Národnost dětí do 14 let se určuje podle národnosti rodičů; jsou-li rodiče různé národnosti, podle národnosti toho z nich, kdo se o ně stará, ve sporných případech podle národnosti otcovy (u nemanželských dětí podle národnosti matčiny). Svoboda národnostního přiznání jest zaručena tím, že osoby dospělé a osoby, které nenáleží

k rodině majitele bytu (osoby služebné, učňové atd.), mají učiniti příznání své národnosti samy a sčítací komisař má je vyslechnouti o jejich národnosti za nepřítomnosti osob jiných. Zjistí-li sčítací komisař, že zápis národnosti se nestal podle mateřského jazyka (s výjimkou případů shora uvedených), má povinnost zápis opravit; aby však byla dána záruka, že nebude vykonávati nátlaku, musí býti oprava na znamení souhlasu potvrzena podpisem osoby, o kterou jde. Kdyby podpis odepřela, předloží komisař věc k rozhodnutí okresnímu úřadu, který záležitost vyšetří a pak rozhodne.

VI. Provádění s. l. Sčítací práci konají sčítací komisaři a revisoři a to buď sčítacími archy, kde je pokročilejší obyvatelstvo a může archy samo vyplňovati, nebo (hlavně v menších obcích) popisnými archy, jež smí vyplniti pouze sčítací komisař. Kde kterého způsobu se užije, určuje Zemský úřad a vyhlásí vhodným způsobem okresní úřad. (Pro Slovensko určil zemský úřad popisné archy oběžníkem č. 301 [Krajinský Věstník r. 1930.]) Rovněž pro Podk. Rus určeny popisné archy (vyhláškou Zemského úřadu v Užhorodě č. 28/1930 Zem. věstníku). Tak zv. „poučení a návod“, jak se má vyplňovati sčítací arch, není všeobecně závaznou normou prováděcí k zákonu o s. l. (nález Boh. adm. č. 1952).

VII. Příslušnost úřadů při s. l. Sčítání řídí a provádějí politické úřady. Obce bezplatně spolupůsobí, poskytují své orgány i místnosti. S. l. spadá do resortu ministerstva vnitra. Státní úřad statistický zpracovává a uveřejňuje výsledky s. l. Úhrada na tuto práci je v rozpočtu Státního úřadu statistického a trvá normálně 3 až 4 roky. Při pochybnostech o správnosti a úplnosti sebraných dat Státní úřad statistický má požádati Zemský úřad o vyšetření a nápravu.

VIII. Orgány s. l. a jejich pravomoc.

1. Sčítací komisaři provádějí sčítání v přikázaném obvodu. Jsou jmenováni okresním úřadem, skládají slib, že nestranně a svědomitě splní svoji funkci, která je veřejným úřadem, a že zachovají úřední tajemství. O jejich ustanovení r. 1930 viz oběžník ministerstva vnitra č. 45.518-1930-8. Instrukci obsahuje oběžník ministerstva vnitra č. 67.537-1930-8. Sčítací komisaři mají nárok na cestovné a odměny (§ 31 nař. č. 86/1930 Sb. a oběžník min. vnitra č. 67.536-1930-8).

Sčítací komisař navštíví postupně každý

dům a byty ve svém obvodu, převezme sčítací archy, prozkoumá je co do správnosti a úplnosti, opraví omyly, nesprávnosti, doplňuje scházející údaje. Při tom je oprávněn vyžádati si osobní i jiné výkazy k nahlédnutí. Práva a povinnosti komisaře ohledně přezkoušení údajů o národnosti viz níže v odstavci o ochraně úplnosti a správnosti s. l.

Po ukončení sčítacích prací vyplní sběrný arch pro každý dům, pak pořídí přehled obvodní a odevzdá revisorovi.

2. Sčítací revisoři, jmenovaní okresním úřadem, revidují sčítací operát sčítacích komisařů. Mohou též vyslechnouti sčítané osoby. Shledá-li revisor závažné závady, oznámí to okresnímu úřadu, který rozhodne, má-li se práce komisaře znovu provést.

Revisor sestavuje dvojmo obecní přehled a zasílá jej okresnímu úřadu. O právech, povaze funkce, odměnách, platí obdoba jako u sčítacích komisařů.

IX. Zpravodajská povinnost obyvatelstva je stanovena § 5 zák. č. 47/1927 Sb. a § 10 nař. č. 86/1930 Sb. Každý jest povinen podati správně a včasné všechny údaje od něho požadované při sčítání.

Samozřejmým důsledkem této povinnosti je ochrana tajnosti individuálních dat, zaručená při všech státních statistických šetřeních již všeobecným zákonem o organizaci statistické služby č. 49/1919 Sb. a § 13 nař. č. 86/1930 Sb. Zákaz uveřejňování nebo odhalování individuálních dat neplatí pro stranu o její vlastní osobě, žádá-li o to strana sama zejména v případech, kde se má prokázati potvrzením o datech před úřady, na př. při opčním prohlášení (vlád. nař. č. 601/1920, viz oběžník min. vnitra z 3. II. 1921, č. 5127-8, Věstník min. vnitra 1931, str. 75, požadování domovského práva, státního občanství), v školských záležitostech a pod.

Sčítací komisař je povinen pečovati o to, aby nikdo neměl přístupu ke sčítacímu operátu než jej odvede revisorovi.

X. Ochrana úplnosti a správnosti s. l. je zdůrazněna v § 6 zák. č. 47/1927 Sb., §§ 11 a 12 nař. č. 86/1930 Sb.

Vědomě nesprávné údaje, jakož i wszeliká jiná úmyslná jednání a opominutí, kterými se porušuje neb ohrožuje úplnost nebo správnost sčítání, trestají se, nejde-li o čin přísněji trestaný, politickým úřadem (policejní administrativní vrchností) I. stolicе peněžitou pokutou až do 10.000 Kč,

vedle toho nebo místo toho vězením (uzamčením) do tří měsíců.

Takovým jednáním jest zejména, jestliže se někdo vyhne sčítání, dá se sčítati vícekrát, působí na jiné, aby činili údaje neodpovídající pravdě, uspořádá soukromé s. l. nebo se účastní jeho provádění, způsobí umělé přesuny obyvatelstva z obce do obce, nebo k takovým činům vybízí.

K ochraně svobody a správnosti slouží zákazy podle § 12 nař. č. 86/1930 Sb., podle nichž je zakázáno obcházeti ve věcech sčítání domy a byty, nabízet se k vyplňování sčítacích listin, anebo působiti jakkoli na sčítané osoby, aby listiny vyplnily za přítomnosti cizí osoby. Rovněž jest zakázáno doručovati zároveň s úředními listinami letáky, provolání a pod., které mají vztah k úřednímu sčítání, nebo používati tiskopisů, ministerstvem vnitřní nevydaných. Tyto přestupky trestá okresní úřad peněžitou pokutou až do 5000 Kč, v případě nedobytnosti vězením do tří dnů. Má-li komisař příčinu pochybovati o správnosti údaje národnosti ve sčítacím archu, vyslechne osobu, o kterou běží, podle potřeby v nepřítomnosti přednosty domácnosti a jiných osob; vyplňuje-li komisař sám sčítací arch nebo vyplňuje-li arch popisný, má se sčítaných osob dotázati na národnost rovněž v nepřítomnosti osob třetích přímo.

Zápis národnosti ve sčítacím archu smí komisař změnit jen se souhlasem sčítané osoby, u osoby nedospělé nebo nepřičetné pak jen se souhlasem jejího zákonného zástupce. Každá taková oprava musí býti na znamení souhlasu od strany potvrzena podpisem v poznámkovém sloupci.

Trvá-li sčítaná osoba na zápisu národnosti, jež komisař nepovažuje za správný, neb odepře-li potvrditi svým podpisem souhlas s opravou tohoto zápisu, předloží komisař věc k rozhodnutí nadřízenému úřadu politickému, který vyslechne dotčenou osobu a rozhodne bez průtahu. Odvolání z tohoto rozhodnutí nemá odkladného účinku.

Změna v udání národnosti, provedená sčítanou osobou, jest jen tehdy trestná, je-li v pozdějším údaji obsaženo udání vědomě nesprávné (nález n. s. s. Boh. adm. č. 1162).

Judikatura, týkající se s. l. z r. 1921, je v mnohém směru praktická i pro druhé s. l., zvláště pokud jde o přestupky, ježto znění § 4 zák. č. 256/1920 Sb. bylo beze změny pojata do nového zákona (§ 6 zák.

č. 47/1930 Sb.) a též znění dřívějšího prováděcího nařízení (§ 12 nař. č. 592/1920 Sb.) je v zásadě shodné s § 11 nař. č. 86/1930 Sb., v němž jako novum připojen zákaz uspořádání soukromého s. l. nebo způsobení umělých přesunů obyvatelstva. Zákazy, obsažené v § 12 tohoto nařízení (viz shora), jsou vůči právní úpravě prvního sčítání rovněž novum.

Podle judikatury stačí k objektivní skutkové podstatě přestupku jakýkoli čin, který ve svém konečném výsledku mohl míti vliv na úplnost nebo správnost sčítání (na př. odepření údajů). (Nález n. s. s. Boh. adm. č. 1107.)

V judikatuře častěji byl projednán případ uspořádání soukromého sčítání (nález n. s. s. Boh. adm. č. 1247, 1366, 1696), jež v novém nař. č. 86/1930 Sb. již výslovně je uvedeno jako čin, ohrožující správnost sčítání. Předpokladem trestnosti je ovšem úmyslnost, již judikatura (nález n. s. s. Boh. adm. č. 1696) rozumí vědomost o tom, že je tu příčinná souvislost mezi činem a mezi ohrožením sčítací akce. Skutečnost, že sčítací archy vyplnil někdo jiný než majitel bytu, nezakládá ještě porušení správnosti s. l.

Rízení v trestných přestupcích podle zákona o s. l. je přikázáno politickým úřadům.

XI. Publikace. Výsledky s. l. zpracuje a uveřejňuje Státní úřad statistický v pramenném díle Československá statistika a v Statistickém lexikonu obcí. Pro správní praxi byl podle výsledků r. 1921 vydán Administrativní lexikon obcí.

Data pro běžnou informaci se uveřejňují ve Zprávách Státního úřadu statistického, řada D.

Literatura.

S hlediska statistické vědy i praxe je o s. l. veliká literatura a v každé bibliografii snadno dostupná. Viz heslo „Sčítání lidu“ Slovník národohospodářský, sociální a politický, dr. J. Korčák. S hlediska právně-administrativního není dosud většího díla. Příruční spisek vyšel v Knihovně Svazu Národního Osvobození sv. 75., doc. dr. Ant. Boháč: „Sčítání lidu“.

Robert Kollar.

Shromažďovací a spolkové právo.

I. Právní prameny. II. Shromažďovací právo: 1. Shromáždění pod širým nebem. 2. Shromáždění v uzavřených místnostech. 3. Dozor ve shromážděních. 4. Shromáždění nepodléhající shromažďova-